

3

ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ

Πάτρα, 20 Μαρτίου 1943

(«Μέλισσα»)

Τοῦ ἔφηβου τοῦ δεκαοχτάχρονου τὰ ὄνειρέματα, τίς λαχτάρεις, τὰ προβλήματα χυμένα σὲ μιὰ ἀπλή μορφή θὰ κλείσουμεν ἐνσωματωμένα στὴ «Μέλισσα». Τὴν ψυχικὴ ἀνάταση καὶ τὴ λογικὴ προσπάθεια ποὺ πλαisiώνουν σ' ὅλες τίς μορφές τὰ δημιουργήματα τοῦ νέου πνευματικοῦ ἀνθρώπου θέλουμε ν' ἀποκρυσταλλώσουμε σὲ μιὰ μόνιμη τάση. Μὲ μιὰ θέληση γεννημένη ἀπ' τὴ συνειδητοποίηση τῶν πολλὰ πλὼν ὑποχρεώσεων τοῦ νέου τῆς σημερινῆς γενεᾶς, ἀπέναντι στὸν ἑαυτό του πρῶτα καὶ στὴν ἀντιμετώπιση καὶ εὐθύτενη ἀτένιση τῆς ζωῆς ὕστερα. Τὴν ἐξωτερίκευση μιᾶς ἀγαπημένης τάσης γιὰ τὴν ἀναζήτηση τοῦ στηριγμοῦ τοῦ ἰδανικοῦ μιᾶς νηόφαντης ὑπαρξῆς ποὺ τῆς εἶναι τόσο ἄξιο καὶ ἀναγκαῖο στὴ διατήρηση τῆς νεανικῆς δημιουργικῆς προσπάθειας.

Καὶ τὸ δρόμο τὸν τραχύ τῆς Τέχνης καὶ τῆς Νόησης νομίζουμε πῶς δὲ θὰ τὸν βαδίσουμε μόνοι, ἀλλὰ συνοδοιπόροι χίλιοι θὰ φανοῦν γιὰ τὸ συντρόφεμα καὶ τὴν ὑποστήριξη τῆς πνευματικῆς αὐτῆς ἀνάτασης...

4

ΣΥΝΑΠΑΝΤΗΜΑ

(«Μέλισσα»)

Νουβέλλα

Χαρισμένο στὸ Γ. Παυλόπουλο

I

Γέρναν οἱ ράχες τῶν χαμηλῶν βουνῶν ἀπαλὰ κατὰ τὴ θάλασσα μὲ πεῦκες ἢ ἑληές ἢ ἀγριόθαινα μονάχα.

Τὰ βράχια τ' ἄσπρα, τ' ἄκοφτα μὲ τὸ ὀρθὸ γαλῆνιο μεγαλεῖο τους ξεπεταγόντουσαν σὰν ἀντιχρωμὰ στὸ πράσινο φόντο. Ἀμμουδιὰ ἢ μαρόκια πλέκανε δαντέλλα στὸν ποδόγυρο τοῦ ὁμορφόνησου. Παιγνίδιαιζαν μὲ τὸ κῦμα οἱ μικρόκαβοι καὶ οἱ ὀρμίσκοι, τὸ κῦμα ποὺ σβυστὸ ἐγλυφε τὰ πόδια τοῦ νησιοῦ σὰν ἐρχότανε γλαυκὸ ἀπ' τὴ Θρακιώτικη ὄχθη.

Δεξὰ σκοτείνιαζε ἡ Ροδόπη ποὺ χανόταν τὰ πλοκάμια τῆς πέρα βαθείᾳ. Κιτρινίξε ἀγνὰ ἡ ἀμμουδερὴ παραλία τοῦ ἀντίπερα. Ζερβά ψηλωνότανε μυτερός, ἄσειστος ὁ Ἄθωνας, ὁ καλόγερος, καὶ τὰ χαμηλοβούνια τὸν δέναν πέρα μακριὰ ὡς τὸ Παγγαῖο. Εἶχε μουδιάσει ἡ θάλασσα.

Στὸν ξυλῆνιο τὸν προβλήτα ποὺ θρασὺς προχώραγε μέχρι καὶ ποὺ γαλάζιαζε τ' ἀριμρόνερο βουβά, ἔρμα ἦσαν δεμένα τὰ καΐκια, τρία, ἀργοσαλεύοντας καὶ καμαρώνοντας λαγγυμένα σὰν κύκνοι.

Διακόσους ἔφηβους εἶχανε φέρει ἀπ' τὴν ὄχθη στὸ νησί.

Πίσω ἀπὸ καὶ ποὺ ἄρχιζε ὁ προβλήτας, ψηλωνόταν δυὸ τρία μέτρα, ἀκουμπισμένη στὸ χαλικερὸ κοκκινόχωμα μιὰ τιμεντένια διπλόσκαλα.

Μετά, ἄρχιζε ἐπίπεδο ἀνηφορικὸ ποὺ τὸ τέρμα του χανόταν συρματοπλεγμένο σὲ θάμνους καὶ ἑληές.

Μακρὸ, τριώροφο, ἐπιβλητικὸ ξαπλωνόταν λεύτερα μέσα σὲ κεῖνο τὸν κλεισμένο

χώρο τὸ οἰκοδόμημα πὺν φάνταζε ἄσπρο σημάδι στὴν μεσημεριάτικη ἀντηλιά ἀπὸ τὸ τρύπιο Παγγαῖο. Ἐλεγε πὺς κλειοῦσε κάτι τὸ μεγάλθυμο, τὸ συμβολικό. Τὰ μύρια παραθύρια τοῦ φάχνουν ὅλη τὴν ἔκταση ἀκούραστα.

Ζερβόδεξα, καγκελόφραχτα ὑπόστεγα ψηλά, παραστάτες τοῦ βουβοὶ τὰ ἐστιατόρια. Πίσω, σχεδὸν κολλητά, φάνταζε ἡ σκηνὴ τοῦ θεάτρου, καλοφτιαγμένη, μὲ τὸ μεγάλο κενό, στενὰ παρασκήνια, σκαλίτσες ἀπότομες. Κατὰ τὶς πλαγιὲς τὰ μαγεῖ-ρεῖα, οἱ ἀποθήκες οἱ σκοτεινές.

Καὶ στὴν πύλη, ἄγρυπνο στεκόταν τὸ φυλάκιο.

II

Μιά μερμηγκιά μουντόχρωμη στεκότανε σὲ τριάδες ἀργοσαλεύοντας σὲ στήλες πα-ράλληλες καὶ κατακόρυφες ἀκούγοντας κρυφὰ τὴν προσφώνηση.

Κραυγές, ξεφωνίσματα, τραγοῦδια γιόμισαν στερνὰ τὸ χῶρο πὺν βοῦξε σὰ μελισ-σολοῖ.

Καὶ οἱ χωριάτες τοῦ κοντιοῦ χωριοῦ, ξαφνιασμένοι γιὰ τὴν ἀναπάντεχη τούτη παραξενιά χάξευαν μ' ἀνοίχτὸ τὸ στόμα ἀκουμπισμένοι στὸ συρματοπλεγμα.

Σὲ τούτη τὴν παρδαλὴ χλόη, σμίχτηκε ὁ ἄχὸς τῆς ἠλεκτρομηχανῆς, ἕνας ἄχὸς πὺν ξεψύχαγε. Μὲ τὸ φῶς τῶν λαμπιονιῶν ἄρχισε τὸ πρῶτο δεῖπνο στὴν ἀγκαλιά τῆς μεγάλης οἰκογένειας, τῆς καινούργιας. Τὰ ἐστιατόρια καὶ τὰ δύο γεμάτα ἀπὸ ἔφηβους ξαναμμένους κόχλαζαν. Μιά τρελλὴ ἀμεριμνησία σμιγόταν μὲ τὴ μουσικὴ τοῦ ράδιο. Ἦσαν οἱ χρυσοστιγμές πὺν τὰ νειάτα φτερωμένα, μεθυσιμένα μὲ τὸ αἷ-μα τοὺς χαίρόντουσαν τὴν ξενιοσά τους.

III

Στὸ οἰκοδόμημα τὸ τριώροφο βασίλευε σιγαλιά. Σιγαλιά πὺν ἔκανε τὸν καθένα κεῖ μέσα νὰ ζῇ μὲτὰ ζωὴ. Καὶ τῆς μουγγαμάρας οἱ μουσικοὶ ἔπαιζαν τὸν ὑπερκόσμιο σκοπὸ τους. Στὰ δυὸ ψηλά πατώματα μὲ τὰ ξυλένια μεσοχωρίσματά τους ἦσαν ἀ-ραδιαστὰ τὰ σκληρὰ ξυλοκρέββατα μὲ τ' ἀχυρένιο στρώμα, τὸ μαξιλάρι καὶ τὶς μάλλινες κουβέρτες.

Τ' ἀναμμένα φῶτα κάνουν πὺν χτυπητὴ τὴ σιωπὴ. Ξυλοχωρίσματα, κρεβάτια, τοῖχοι, σκάλες, ζοῦσαν τὶς στιγμὲς ἐκεῖνες ἀπολαυστικά. Σὲ μὲτὰ πόρτα ἀπλόγητη, ἦταν γραμμένο : «Διοίκησις 2ας ὁμάδος». Ἦταν κλεισμένη. Ἐνα κρεβάτι σὰν καὶ τᾶλλα κι' ἕνα τραπέζι ἦσαν τὰ κύρια ἐπιπλά τοῦ. Στὸ ράφι λίγα βιβλία, μὲτὰ παραβάνα, ἕνα σακκίδιο. Στὸ ξυλοχώρισμα, ἕνας πίνακας ἦταν κρεμασμένος.

Καθισμένοι στὴν καρέκλα τοῦ τραπεζιοῦ μὲ τὰ μαλλιά τσαλακωμένα, μισοἰδρωμέ-νος κύτταζε τὰ βιβλία τῆς ὁμάδας καὶ τὶς νέες ὀνομαστικὲς καταστάσεις τὶς κακο-γραμμένες σημειώσεις τῶν μικροδοθμοφόρων καὶ προσπαθοῦσε νὰ τακτοποιήσῃ τοὺς φρεσκοφερμένους.

Δὲν ἦταν καινούργιος. Μερικοὶ νόμισαν πὺς ἦταν στὸ μόνιμο προσωπικό. Τὴ δου-λειὰ τῆς ὁμάδας τὴν εἶχε ἀναλάβει ὅλη! Ἀλλὰ δὲν ἦταν τίποτα σοβαρό. Ἐξῆσε ἐντατικὰ τὶς πρῶτες μέρες τοῦ ἐρχομοῦ τοῦ ἀπορροφώντας ἀπ' ὅλους τοὺς πόρους τοῦ ζωῇ.

Ἦρῆμῃσε κατόπιν καὶ ζοῦσε κανονικά. Γνώρισε πολλοὺς κεῖ μέσα. Καὶ πολλὰ. Ἦ-σως ἦταν ἡ πρώτη φορὰ πὺν πρωτόζησε. Ἀλλὰ τελειώνοντας ὁ πρῶτος ἐκπαιδευ-τικός γῦρος δὲν ἔφυγε σὰν τοὺς ἄλλους. Ἐμεινε γιὰ νὰ ἰδῇ ξανά τὸ ἴδιο κλωθο-γύρισμα. Τώρα, μπροστὰ σὲ διδλία «Ὑλικοῦ», «Συστιούτων», «Ἵπηρεσίας», εἶχε ξεχάσει τὴν παραβάνα τοῦ ὅπου ἄκουσε τὴ σάλπιγγα πὺν χτύπησε ἐτοιμασιὰ γιὰ προσκλητήριο μέσα στὸ οἰκοδόμημα.

Τὸ ποδοβολητὸ ποὺ νόμιζες πὼς θὰ γκρέμιζε τὴν πλάση ὅλη μαζὺ μὲ τίς σκάλες, σὰ σταμάτησε τὸ διαδέχτηκε μιὰ ἀπέραντη σιωπὴ ποὺ ἀγαλμάτωσε ὅλους μπροστὰ στὰ κρεβάτια τους.

Διαβάστηκε ἡ πρώτη Διταγὴ τοῦ Λοχίτη : ἦταν ὁ χαιρετισμὸς ποὺ κλειοῦσε συμ-
δουλές, ὁδηγίες. Ἦταν ἐκεῖνο ποὺ δημιουργήσε τὴν πρώτη ἀτμόσφαιρα τοῦ νέου
χώρου τῆς ζωῆς τους. Τὸ πρόγραμμα τ' ὀριλογιακὸ ποὺ κλειοῦσε, ἔκανε ὅλους νὰ
γυῖωσουν πὼς ζοῦσαν τὸν ἀέρα κάποιων ἄλλων στιγμῶν καὶ τοὺς ἔκανε νὰ σταθοῦν
πὶς σκληροί, πὶς πετρωμένοι ἀπ' τὴ στιγμὴ ποὺ ἄκουσαν τὸ τραχὺ : «προσχήγη!».
Σὰ διαβάστηκε ὁ κατάλογος παραπονήθηκαν μερικοὶ πὼς δὲν ἄκουσαν τὰ ὀνόμα-
τά τους. Ὁ «ἐπιτελὴς» τοῦ λόχου πρόσθεσε : «νῆρθουν στὸ γραφεῖο». Ἐφυγε βια-
στικά. Οἱ σκοτοῦρες τοῦ γέμιζαν τὸ μυαλό. Ἐκλείσε πίσω του τὴν πόρτα ἐνῶ στὸ
θάλαμο ἄρχιζε ἡ κοινὴ προσευχή.

Ἡ καρβάνια πρόσμενε στὸ ράφι ἀκόμα.

(Συνεχίζεται)

5

ΦΥΛΛΑ — ΦΤΕΡΑ

(«Μέλισσα»)

1

Πίσω ἀπ' τὸ κρῦο ντζάμι τοῦ χρόνου
χθὲς ἦταν καλοκαίρι
σήμερα φθινόπωρο.

2

Ἡ μπαλκονόθουρα ξεχώστηκε ἀνοιχτὴ
στὴ νυχτωδία τῶν βάλτων
μὲ τὸ ξρημο θαθράκι τοῦ καλαμιῶνα.

3

Ὁρολόγιο λευκοῦ καμπαναρίου
μετράει σὲ ἡχους
μονοτονία πόλης.

4

Ποιὸς χτύπησε τὴ θύρα ;
Ἐγὼ τὴν ἀπόφασί μου πῆρα
ἀέρας εἶσαι ἡ μοῖρα.

5

Ὁδεύαμε δίχως τέρμα
ὁ ἴσκιος μου κι' ἐγώ.
Ψέμματα ἢ Κολχίδα ποὺ πᾶς Ἀργώ.

Ἰάσωνα Φίλδης

